

N:o 96.

Af Herr **H. Hagerman:** Om förändrad lydelse af § 8 mom. 1
i Bevillningsstadgan.

§ 8 mom. 1 uti nuvarande Bevillningsstadga har följande lydelse:

»Bevillning för inkomst af kapital eller arbete eger *icke* rum, när den skattskyldiges sammanräknade årsinkomster icke öfverstiga fyrahundra R:dr R:mt. Öfverstiga de icke ett tusen åttahundra R:dr äro trehundra R:dr af inkomsten från kapital eller arbete fria från bevillning.»

När denna stadga antogs såsom lag, torde må hända förhållandena varit så beskaffade, att de något så när berättigade till antagandet af det deri stadgade minimum, för hvilket bevillning skall erläggas; ehuru det dock synes, som skulle den rigtiga grundsatsen, att den inkomst, som en samhällsmedlem behöfver för tillfredsställandet af de nödvändigaste lefnadsbehofven, icke borde göras till föremål för beskattning, ej blifvit rätt genomförd. Äfven då voro 300 kronor för litet för en enda person och alldeles otillräckliga för underhållet af en hel familj under ett års tid. Under de senare 20 åren har dock penningens värde sjunkit till nära nog blott hälften af hvad det var åren 1859 och 1860. Ändring uti ofvannämnda stadgande har derföre också flera gånger blifvit föreslagen och af mången erkänd såsom nödvändig. Sjelfva skattejemkningskomitén, som väl ej kan beskyllas för några samhällsvådliga tendenser, sätter starkt i fråga en förhöjning uti de inkomstbelopp, hvilka böra vara föremål för befrielse eller lindring vid bevillnings utgörande, och finner endast den genom en sådan höjning orsakade minskningen uti statsverkets inkomster af bevillningen vara det hufvudsakligaste skälet, som afhåller den från att föreslå ändring, hvartill äfven kommer den omständigheten, att lefnadskostnaderna äro olika på olika ställen uti landet.

Båda dessa skäl synas mig dock ej vara så stora, att de böra utgöra hinder för en nödvändig reform. Lifsförnödenheterna hafva steg-

rats så mycket, att väl knappast någon enda vår finnes, der 300 kronor numera räcka till för en familjs behof, huru få dessa än kunna vara. På många ställen: uti de större städerna och uti de intill dem samt intill jernvägar och flera dylika platser gränsande orter, förslå ej ens tusen kronor. Om man därför tager ett medeltal för de olika kostnaderna på de billigare och de dyrare ställena, torde man komma det rätta temligen nära.

Den befarade minskningen uti statsverkets inkomster är icke heller så stor, att den ej lätt kan ersättas genom ökade inkomster från andra håll, *i fall* någon minskning verkligen skulle uppstå. Mig synes det nemligen, som skulle denna minskning vara mera i lusorisk än verklig. Sätter man nemligen 800 kronor såsom det minimum, för hvilket bevillning skall erläggas, och bestämmer att t. ex. 700 kronor skola vara befriade från bevillning, så snart en persons sammanräknade årsinkomster af kapital eller arbete icke öfverstiga 2,500 kronor, så följer deraf helt naturligt, att en person, som har en årlig inkomst af 800 kronor eller derutöfver, också bör uppskattas för hela sin årsinkomst, och icke för blott hälften eller tredjedelen, som nu i de flesta fall sker. En person, som nu är uppskattad för endast 4 eller 6 hundra kronors årlig inkomst, skulle då kunna uppskattas för 8 eller 12 hundra, hvilket han förtjenar, och han skulle följaktligen komma att erlægga något så när samma bevillning som nu. Deremot torde det blifva betydligt lättare att utfä bevillningsbeloppet af en sålunda rättvist uppskattad person, än nu, då han uppskattas för blott en bråkdel af sin verkliga årsinkomst. Genom att på debetsedeln sätta en persons inkomster till endast 400 kronor, i stället för 800 eller 1,000, gifva taxerings- och pröfningskomitéerna honom ett fattigdomsbevis, på grund af hvilket han vägrar att betala sina stats- och kommunalutskylder, under förebärande att 400 kronor i dessa dyra tider omöjligen räcka till för hans hushåll. Han undervisas uti bedrägeri, och han är klok nog att följa lärdomen.

Hvad åter angår de personer, hvilka verkligen icke hafva så stor årlig inkomst af kapital eller arbete, som 800 kronor, gäller väl temligen i regeln, att de icke heller nu betala någon bevillning, äfven om de påföras sådan. Antingen blifva de icke alls uppskattade för någon bestämd inkomst, och behöfva alltså icke betala någon bevillning efter 2 eller 3 artikeln, eller ock veta de nog att på ett eller annat sätt draga sig undan erläggandet af sina utskylder, med undantag möjligen af de lägre aflönade tjänstemännen; men dessa kunna nog behöfva lindring, ty en stor del af dem hafva hittills varit obarmhertigt uppskattade. I allmänhet kan man också antaga, att den, som icke har 800 kronors årlig

inkomst af kapital eller arbete, han behöfver vara befriad från bevillning för sin inkomst. Konsumtionsskatten, som i regeln drabbar den fattigaste tyngst, och genom hvilken staten och i synnerhet kommunen tar en dryg del af hans lilla inkomst, är för honom mer än nog.

För att dessutom betäcka en möjlig minskning uti statsinkomsterna, finnes utväg att tillse, det inkomst af kapital mera noggrant uppskattas, än hvad hittills skett. Det finnes mången kapitalist, som af sitt kapital åtnjuter flera tusen kronor uti årlig inkomst, men som det oaktadt icke skattar för mer än några få hundra kronor.

Man torde vilja invända, att några smärre ändringar uti Bevillningsstadgan icke böra vidtagas nu, då fråga är om en grundlig omarbetning af hela stadgan. Den ringa utredning, som denna invecklade fråga ännu fått, och de olika meningar, som ännu finnas om sättet att lösa den samma, gifva dock anledning förmoda, att en grundlig ändring ännu länge skall låta vänta på sig, hvadan det icke torde vara skäl uti att därför uppskjuta erkända och mera oomtvisteliga förbättringar.

På grund af hvad sålunda blifvit yttradt vågar jag därför vördsam föreslå,

att Riksdagen för sin del ville besluta, att § 8 mom. 1 uti nuvarande Bevillningsstadga skall erhålla följande lydelse:

Bevillning för inkomst utaf kapital eller arbete eger *icke* rum, när den skattskyldiges sammanräknade årsinkomster icke öfverstiga åttahundra kronor. Öfverstiga de icke tvåtusen femhundra kronor, äro sjuhundra kronor af inkomsten från kapital eller arbete fria från bevillning.

Skulle emellertid detta förslag, hvilket jag anser vara det mest rättvisa, icke anses antagligt, emedan derigenom för stor minskning uti statsverkets inkomster befaras uppstå, vågar jag vördsamt föreslå,

att, med bibehållande af första punkten uti mitt ofvan gjorda förslag, den andra måtte erhålla följande lydelse:

Öfverstiga de icke tvåtusen femhundra kronor, äro femhundra kronor från bevillning.

Om remiss till vederbörande Utskott anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1878.

H. Hagerman.